

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-63-8/20-
Podgorica, 9. mart 2020. godine

INFORMACIJA
SA SASTANKA PREDSEDNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE
DR HALILA DUKOVIĆA SA DELEGACIJOM EKSPERTSKE GRUPE SAVJETA EVROPE
ZA BORBUTRIV TRGOVINE LJUDIMA (GRETA),
održanog u Podgorici 5. marta 2020. godine

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković sastao se sa Delegacijom Ekspertske grupe Savjeta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima (GRETA) koju su činili: izvršna sekretarka Konvencije SE za borbu protiv trgovine ljudima Petja Nestorova i dva člana ove grupe - Julija Planitzier i Mihai Serban.

Sastanak je održan u Skupštini Crne Gore, 5. marta 2020. godine.

Tokom posjete Crnoj Gori od 2. do 5. marta, Delegacija Ekspertske grupe Savjeta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima se sastala sa predstavnicima relevantnih državnih organa i međunarodnih i nevladinih organizacija, u cilju prikupljanja informacija o evaluaciji implementacije Konvencije SE za borbu protiv trgovine ljudima, koju je Crna Gora ratifikovala 30. jula 2008. godine i koja je stupila na snagu 1. novembra 2008. godine. Tom prilikom je naglašeno da je Crna Gora jedna od prvih država koja je ratifikovala ovu Konvenciju.

Članovi GRETA delegacije su podsjetili da se Crna Gora nalazi u trećem krugu evaluacije implementacije Konvencije koji je počeo 21. juna 2019. kada je GRETA dostavila Ministarstvu unutrašnjih poslova Evaluacioni upitnik u kojem je akcenat na žrtvama trgovine ljudima, pristupu pravosuđu i efikasnim pravnim lijekovima za žrtve trgovine ljudima. Nakon toga, Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 24. oktobra 2019. usvojila Odgovore na upitnik koji su dostavljeni Izvršnom sekretarijatu GRETA-e.

Članovi GRETA delegacije su naglasili da je važno da borba protiv trgovine ljudima bude na političkoj agendi, jer je veća vjerovatnoća da se žrtvama trgovine ljudima obezbijedi zaštita i da se počiniooci ovog krivičnog djela adekvatno kazne.

Tokom sastanka su postavljena sledeća pitanja:

- Kako se u Crnoj Gori, na nivou političke agende, posmatra fenomen trgovine ljudima?
- U kojoj mjeri se Odbor za ljudska prava i slobode bavio ovim pitanjima i kakvi su zaključci Odbora sa sjednice na kojoj su praćene aktivnosti nadležnih organa u borbi protiv trgovine ljudima?

- Da li postoje planovi da se izmijeni Zakon o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja s obzirom da je propisano da će se primjenjivati nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji?

- Da li u novom Zakonu o radu postoje odredbe koje su relevantne za trgovinu ljudima?

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je naglasio da Skupština Crne Gore, pored zakonodavne uloge, ima važnu kontrolnu i nadzornu ulogu kojoj se poslednjih godina posvećuje sve veća pažnja. Odbor, shodno svojoj nadležnosti, u okviru kontrolne i nadzorne uloge, preduzima kontinuirane aktivnosti na praćenju stanja u oblasti borbe protiv trgovine ljudima, počev od prvog sastanka sa GRETA delegacijom iz novembra 2011. Naglasio je da je Odbor u kontinuitetu pratio aktivnosti nadležnih državnih organa na rješavanju položaja raseljenih i interno-raseljenih lica u Crnoj Gori i da je organizovao brojna kontrolna saslušanja

na tu temu, ali i posjete kampu Konik radi direktnog uvida u položaj ovih lica. Zahvaljujući posvećenosti nadležnih državnih organa, uz podršku međunarodne zajednice i u partnerstvu sa državama porijekla, Crna Gora je u velikoj mjeri uspjela da trajno riješi status raseljenih i interno-raseljenih lica, što je prepoznato i od strane Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope. Takođe, najavio je da će Odbor 19. marta 2020. posjetiti Centra za prihvata u Spuzi, kako bi se poslanici uvjerali u način postupanja prema licima smještenim u Centru, uslove koji su im obezbijedjeni i aktivnosti koje se preduzimaju na planu zaštite njihovih ljudskih prava.

Predsjednik Odbora je naglasio da je Crna Gora tranzitna zemlja, a ne zemlja porijekla ili krajnje destinacije po pitanju trgovine ljudima. Tokom ljetnjih mjeseci, posebno na primorju prisutna je eksploatacija djece koja se najčešće bave prosjačenjem. Ocijenio je da je zakonodavstvo kojim je regulisana ova oblast dobro, ali veću pažnju treba posvetiti implementaciji zakona i zaštiti žrtava trgovine ljudima.

Članovi GRETA delegacije su informisani da je Odbor u decembru 2019. na sjednici u proširenom sastavu razmotrio Strategiju za borbu protiv trgovine ljudima 2019-2024. sa Akcionim planom za 2019. Tim povodom Odbor je donio Zaključak (u 12 tačaka) koji je dostavio Kolegijumu Predsjednika Skupštine, na upoznavanje i nadležnim organima na realizaciju. Odbor je pozdravio donošenje Strategije za borbu protiv trgovine ljudima u kojoj je akcenat stavljen na preventivno djelovanje. Konstatovano je da Crna Gora ima inovativne propise i politike, koji joj daju priliku da u borbi protiv trgovine ljudima preuzme vodeću ulogu u regionu. Naglašeno je da je iz Akcionog plana za implementaciju Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za 2019. godinu realizovano 97% aktivnosti. Predstavnicima GRETA-e su informisani da je Odbor pozdravio formiranje Tima za formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima, čime je realizovana preporuka specijalne izvjestiteljke UN za trgovinu ljudima, posebno ženama i djecom Marije Gracije Đamarinara, saopštena nakon njene posjete Crnoj Gori iz novembra 2019. Odbor je izrazio očekivanje da će rad ovog Tima i postupanje po Standardnim operativnim procedurama za identifikaciju žrtava doprinijeti povećanju proaktivnog djelovanja u ovoj oblasti i preporučio Vladi da usvoji i implementira ove procedure u svim institucijama u čijoj nadležnosti je identifikovana problematika trafikinga. Takođe, Odbor je pozdravio donošenje, od strane institucije Ombudsmana, Protokola o postupanju sa djecom uključenom u život i rad na ulici na području Crne Gore i njegovo potpisivanje od strane svih institucija zaduženih za njegovu primjenu. Na sjednici Odbora je najavljeno da će Vlada Crne Gore uskoro preduzeti aktivnosti na otvaranju licenciranog specijalizovanog skloništa za žrtve trgovine ljudima, što je Vlada već uradila i Ministarstvo rada i socijalnog staranja javnim pozivom odabralo je „Institut za socijalnu i obrazovnu politiku“ da razvije socijalnu uslugu pružanje smještaja žrtvama trgovine ljudima za 2020. godinu, što će Ministarstvo finansirati u iznosu od 40.000 eura. Takođe, Vlada je obezbijedila potrebna sredstva da se ovaj servis kontinuirano finansira i dodatna sredstva u iznosu od 250 eura po korisniku da se participira u troškovima održavanja Skloništa.

Kada je riječ o mogućoj izmjeni Zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja, Predsjednik Odbora očekuje da Vlada Crne Gore razmotri to pitanje. Takođe, pojasnio je da je za razmatranje Predloga zakona o radu nadležan Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Predsjednik Odbora je informisao sagovornike da će Odbor, u saradnji sa UK Human Trafficking Foundation, tokom 2020. godine organizovati Međunarodnu radionicu na temu: „Saradnja evropskih parlamentaraca u borbi protiv trgovine ljudima u zemljama Zapadnog Balkana“ koja je bila planirana za 9/10. oktobar 2019. godine, ali je zbog dešavanja u britanskom Parlamentu odložena.

Članovi GRETA delegacije su saopštili da su posjetili Sklonište za žrtve trgovine ljudima i upoznali se sa načinom na koji funkcioniše. Ocijenili su da je osnivanje Tima za formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima za pohvalu, što je urađeno po preporuci GRETA-e. Ukazali su da se ranije identifikacija žrtava trgovine ljudima dešavala tek kada

policija počne istragu, a sada se ta identifikacija ne veže sa istragu krivičnog djela. Za pohvalu su planovi za regionalno povezivanje parlamenata u borbi protiv trgovine ljudima, što je naglašeno i u preporukama Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope iz januara 2020.

Članovi Delegacije su najavili da će rasprava o preliminarnom izvještaju koji se odnosi na Crnu Goru biti u junu ove godine i da će država moći da dostavi komentare, a usvajanje finalnog izvještaja očekuje se do kraja 2020. godine.

Na sastanku je zaključeno da uspješna borba protiv trgovine ljudima podrazumijeva multisektorski pristup i intenzivnu saradnju svih nadležnih organa.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković